

tificat a grans velocitats diversos llocs de les seves fronteres amb França i altres països. I continua amenaçant a Txecoslovàquia. ¿Esclatarà la guerra aquesta setmana, la vinent?

Nosaltres, pacifistes de sentiment, no aixecarem pas les campanes al vol si la guerra arriba a produir-se. Solament un desesperat o un que s'estigui ofegant pot desitjar-la. Adhuc, des del punt de mira de la nostra guerra per la independència dels pobles ibèrics. La guerra a Europa no ens satisfarà mai i mirant egoísticament pel nostre país, encara menys. Es per això, que cal contenir-se i no reflectir des de cap lloc de premsa un interès o bé un optimisme per les nostres coses, pel cas d'haver-hi guerra a l'Europa central. No voldríem ésser profetes, però, i si es repetís altra vegada la traïció italiana de l'any 1914 envers la seva aliada Alemanya, ¿quina fóra la posició dels aliats aleshores envers la nostra causa?

Cal, doncs, en aquests dies conservar la calma i no deixar-se portar per la passió o pels nervis. Clar ho veiem que una guerra curta podria portar l'enfonsada del feixisme internacional. Però, ¿no es podria enfonsar igualment amb les tenalles polític-econòmiques de les grans democràcies? ¿Aquest «deixar fer» tan condemnable, no ha estat la causa principal d'aquesta fatxenderia criminal de Hitler i Mussolini? Fou, Prieto, en la seva darrera oració al Teatre Poliorama qui posà el dit a la llaga. Cal esperonar el proletariat mundial. Han tingut els governs a les seves mans i han deixat de fer tantes i tantes coses...!

La guerra a Europa pot esdevenir qualsevol dia... però, nosaltres no hi veiem més que perjudicis de totes menes per a la nostra causa. I per la resta del món lluites hegemòniques entre règims capitalistes.

aquesta desigualtat entre «burgès» i «ciutadà», mots tan sinònims com capellà i sacerdot?

Un latifundista, un propietari urbà de barris sencers, un explotador de mines, o de companyies carrikeres, un armamentista — amb rares excepcions —, són enemics del gènere humà en major o menor escala. Els mastodonts de l'or o de les finances són a l'home normal el mateix que eren els mastodonts o els dinoteris de l'Era Prehistòrica per als soferts habitants de les caveres. Però aquells que sortint del cau, tractaren de viure millor i d'introduir en la vida rupestre innovacions que tendissin a una major comoditat i rendiment, aquells no eren pas mastodonts. Els primers homes o dones que a les coves d'Altimira imaginaren decorar les parets o els que idearen els primers collarets o les primeres peces de terrissa, eren els burgesos neolítics. De fet, tot el neolític és l'aburguesament del paleolític. El veritable burgès, en totes les èpoques, ha estat aquell que s'ha esmerçat a viure bé ell i els seus. I aquest impuls simultani, de moltes individualitats ha empès al carro de la civilització des de les eines de sílex a la utilització industrial del ràdiu.

Es una injustícia oblidar la condició burgesa de tots els pensadors, utopistes i homes de ciència que han dut al món des del feudalisme a la democràcia i àdhuc més enllà de la democràcia. Tomàs Moore — creador de la Utopia — era un «perfecte burgès», tan perfecte, que va saber morir decapitat per no humiliar-se davant d'un rei despòtic. Burgesos foren Voltaire i Rousseau, pares espirituals de la Revolució Francesa, com burgesos foren Condorcet, Diderot i els Rolland. Burgesos els Vergniaud, com els Marat, els Danton i els Robespierre. Burgès Chaumette i burgès Babeuf. Com entre nosaltres, la burgesia ha donat figures com Pi i Margall, Salmerón, Martí i Julià, Prat de la Riba, Ma-

cià i Companys. Veritat és que dintre la burgesia hi ha sectors inclinats a les idees regressives. Però, tota la burgesia del món, presa globalment — i prèviament desvinculada dels confusionismes que fan aparèixer com a burgès allò que no ha estat mai — s'ha produït sempre en sentit liberal—. Totes les Democràcies que queden al món, es caracteritzen per un profund llevat burgès que serveix totjust de garantia de la seva llibertat de moviments com la burgesia. Als països on la Llibertat ha estat sacrificada amb un punyal o amb destrals, fixeu-vos que no hi queden burgesos. Només hi ha esclaus i amos, i misèria, i cares estirades i nits d'insomni i païdors insatisfets. Cap d'aquestes coses no satisfà la perfecta burgesia, la qual, al fons del fons, aporta els problemes moderns tot el bon sentit de Sancho Panza. O encara més, de Tartari amic de no deixar que les empreses desorbitades sortissin dels estadis a la teoria...

Nosaltres, com tot aquell que es titula amb justícia amic de la humanitat, som absolutament incompatibles amb les capes socials de moral negrera o amb les ferotgies de la bèstia desfermada del despotisme polític. Blasmem com el qui més la desigualtat econòmica i voldríem una distribució més justa i equitativa de la riquesa. Però ens dol — i per això hem volgut expressar-ho en consciència — que hom involucri el mot «burgès» amb el nomenclàtor de termes indesitjables en una societat perfecta. La millor cosa a desitjar en aquest ordre, fora que, — acceptada com a vida ideal la vida burgesa —, amb el seu gust artístic i indumentari, cultural, deportista, el seu sentit del confort i de la higiene — aquesta vida fos accessible a la immensa majoria dels habitants de la terra. Aleshores, en devenir burgesos tots, hauríem acabat per sempre amb la burgesia, classe d'excepció.

A Manuel Carrasco i Formiguera

afusellat pels facciosos

Germà: No sents una veneta prima que et va venint com un ventet suau d'aquesta Catalunya que t'estima i et diu plorant: — Fill meu, reposa en pau?

Reposa en pau, tu que ja no ets el que eres, que si una terra amarga ara et consum encara hi ha un Fossar de les Moreres que al qui mor per la Pàtria dona llum.

El teu cos llaterat per set ferides que sabé plantar cara als set fusells, et tornen, mort i tot, set noves vides que acusen dia i nit als fills mesells.

El teu rostre serà, color de bronze, s'aixeca, avui, molt més altiu que mai per damunt de l'Espanya que s'enfonsa al pes dels morts que no engoleix l'espai.

No temis, doncs, aquesta mort captiva, que Catalunya encara resta en peu i el tros que colga avui de pedra viva farà sentir pel món la teva veu:

— Sóc català i moro pensant amb ella, per vergonya dels qui s'han dit germans —. Per Catalunya ets una nova estrella: una mena de Crist dels catalans.

J. M. Prous i Vila

Agost del 1938.

EL PERFECTE BURGÈS

Per JOSEP M.ª FRANCÈS

II

La vida de tots, amb la Cultura la Higiene, els Esports, les Arts i els Oficis, la Literatura, etc., etc., havia pres un to francament agraïvol. Amb una mica de bona voluntat per part de tots no hauria costat massa d'establir un patró ideal de vida, assequible a la immensa majoria, on fossin ateses totes les aptituds lícites de l'esperit i les no menys posades en raó de la naturalesa humana. Que totes aquestes conquestes de la intel·ligència i del treball, davallessin cada dia a un nombre major de mans. Lluny d'això sembla que entre tots tractem de predicar les excel·lències dels corrents armats de Licurgus o el que és pitjor, retrogradar a la vida ma-

tussera d'aquells mongols que després de conquerir el món i els seus tresors, dormien dalt de cavall i hi feien totes llurs feines perquè no tenien ni casa.

Es llastimós que s'hagi donat, aquí i fora d'aquí, tan injusta i equivocada significació al mot «burgès». No ens sembla descabellat d'afirmar que «burgès» ve de burg, és a dir, de ciutat. Per consegüent, el mot «burgès», en realitat, vol dir el mateix que el mot «ciutadà». Tanmateix, en dir a un home que és un perfecte ciutadà, als ulls de tots li hem tributat un elogi. Per contra si li diem un perfecte burgès, donarem a entendre que blasmem en ell alguna cosa. Per què això? Per què

Com era de preveure, la tensió europea ha vingut creixent fins arribar al màxim el darrer dia 5. L'actitud premeditada de Hitler i els seus preparatius militars, han motivat per part de França les mides de precaució a la seva frontera, conegudes per tothom. Ni Rússia ni Anglaterra tampoc han estat inactives, si bé les seves mesures no hagin transcendit gairebé al públic.

En les últimes 48 hores, aparentment, la situació és més optimista, ja que es creu en la probabilitat de que les darreres concessions del Govern de Praga permetran l'acceptació de les matixes per part dels sudetes, el que vol dir per part de Hitler, o pel cap baix permetran la continuació de les negociacions sota el patronatge de Lord Runciman.

A França hom remarca que Txecoslovàquia arriba al límit de les concessions permeses per la seva dignitat i àdhuc per la seva vida com a estat sobirà, i que les esmentades condicions han estat formulades prèvia una enèrgica pressió anglesa.

No hi ha dubte que Anglaterra haurà actuat enèrgicament prop del Govern de Praga, però no cal oblidar que la seva

pressió sobre els dirigents alemanys, per discreta que hagi estat no haurà deixat d'ésser forta. La posició dels seus diaris oficiosos, i la concentració de la seva flota al mar del Nord, deixen entendre una petita part solament de l'actitud presa amb discreció però amb energia pel Govern anglès.

Per altra part, el més interessant dels resultats obtinguts per la diplomàcia anglo-francesa, és indubtablement la virada que ve iniciant-se en els Estats influïts fins fa pocs anys per França. Els uns, amb més decisió que altres, però, tots, l'un darrera l'altre, semblen recobrar-se en el seu esperit de defensa contra l'agressivitat del Reich.

Seguim creient que amb la continuïtat d'una política enèrgica que permeti aplegar totes les nacions — més o menys democràtiques — a l'entorn de França i Anglaterra que poden comptar avui amb l'ajuda de Rússia i els Estats Units, la pau pot salvar-se, amb la sola condició de que la mateixa energia s'apliqui amb referència als altres conflictes plantejats i especialment a l'agressió que ve sofrint la nostra República.

S. FIGUERAS

Imp. Elzeviriana i Llibreria Camí, E. C. - Barcelona